

KÄRKEVAGGE - GROTTDALEN

Kärkevagge, ovanför Vassijaure station på riksgränsbanan, är sedan länge känd för sina otroliga blockmarker. Dalens morfologi har studerats av Holdar och Rapp, vilka menar att de fantastiska blockackumulationerna i dalen ej kan vara resultatet av rena ras från fjällsidorna. Denna bildningsform skulle ha krossat de största blocken som mäter 30 x 25 x 10 m. Det är mera troligt att blocken plockats loss av glaciärer och sedan sakta satts av när glaciären, av typ blockglaciär, avsmält.

Normalt brukar vi inte notera blockgrottor i de svenska fjällen, men eftersom Kärkevagge är helt unik som bildning, beslöt vi oss för att göra ett undantag. Dessutom skulle det finnas kalksten på dalsidorna!

Genom tillmötesgående från naturvetenskapliga forskningsstationen i Abisko fick vi låna deras trevliga stuga mitt ibland blocken. En stor markant stenstod, 15 m hög, söder om stugan blev vårt första mål.

På östsidan av detta gick vi in i en stor grottsal med måtten 5 x 10 x 2 m. Denna visade sig ha tränga oframkomliga förbindelser nedåt. Även uppåt syntes hål mellan blocken. Från baksidan kom vi in till dessa genom stora blocksalar 5 x 3 x 2 m och trängre kryppassager. Hela detta grottsystem uppgick till 50 m längd.

I västra delen av stenstoden tog vi oss via flera djupa sprickgångar ned till ett antal salar med måtten 5 x 4 x 4 m. I flera fall kunde förbindelser konstateras. Hela denna grottbildning är klart noterbar. En av sprickgrottorna hade varit tillräcklig att rädda en söndagsutflykt i andra delar av landet.

Det stora blockområdet mitt i dalen skulle kräva år att totalinventera. Vi beslöt oss därför att göra en stickprovsundersökning av ett representativt område på 50 x 50 m omedelbart norr om stugan.

Det visade sig att under så gott som varje block med ett klart utbildad hängande fanns en grotta med en medelstorlek på 4 x 3 x 2 m. Grottor i storleksordningen 10 x 3 x 2 m förekom även. Flera av grottorna nådde ner till grundvattennivån. Antalet grottor i undersökningsrutan var 10. Då hela det blockförande området är 350 x 2500 m kan man matematiskt beräkna den totala grottpotentialen i hela området. Det sålunda framräknade grottantalet är 3.500 st.

En sträcka av branten på dalens östsidan ovan talusbranten undersöktes med avsikt att studera eventuella karstformer. Flera av bäckarna hade mycket markantale vita kalkutfällningar på torra stenar vid sidan av bäckfåran. Kalkutfällningen hade dessutom på flera ställen kittat ihop talusgrus till aggregat och jord och mossa till kalktuffbildningar.

Rapp påpekar (sid 165) att inga karstformer noteras i Kärkevagge. Vid den uttorkade bäcken J1 (Rapps karta) fann vi ett flertal väl utformade Rillen och Rinnen i olika storlekar i en ca 1 m hög bank av kalksten. I branten omedelbart söder därom sågs vad som kan vara hårt nedvittrade karren.

Den ovan omnämnda kalkutfällningen i torra bäckfåror noterades veckan därpå även på Vadvetjäckas västsidan.

Rabbe Sjöberg och Sven Johansson

Litteratur:

- Holdar, C G, 1957: Deglaciationsförloppet i Torneträskområdet. GFF. 79.
sid 293-528.
- Rapp, A, 1960: Recent development of mountain slopes in Kärkevagge and surroundings. Geografiska annaler 42, 67-200.
- Rapp, A, 1961: Kärkevagge och Rissajaure. Karta och beskrivning. STF:s publ. nr 1598.